

**JAN
SONNERGAARD
ER IKKE DØD**

BAGGRUNDSMATERIALE til
Jan Sonnergaard er ikke død
EDISON 7. – 30.november 2019

MMMTTTT
MAMMUTTEATRET

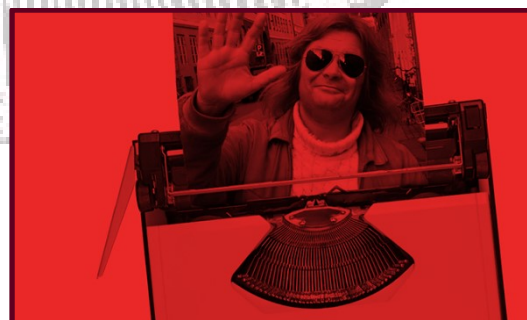
Kære undervisere og studerende,

Velkommen til forestillingen JAN SONNERGAARD ER IKKE DØD. Dette materiale består af en række korte baggrundstekster, som kan læses og diskuteres i klassen før eller efter, I oplever forestillingen.

God fornøjelse.
MAMMUTTEATRET

INDHOLD

- Om stykket
- Praktisk info
- Om Jan Sonnergaard
- Dramatiker Claus Flygare om stykket
- Instruktør Nicolei Faber om stykket
- Digt til Jan Sonnergaard af Nicolaj Stochholm
- Figurerne i stykket
- Om Mammutteatret
- Lyt til podcast om Jan Sonnergaard

OM STYKKET

Det påstås, at Jan Sonnergaard døde i en lejlighed i Beograd en dag i november 2016. Men Jan Sonnergaard er ikke død. Han lever. I sine tekster sammen med det mylder af mennesker, han skabte. Jan Sonnergaard gav liv til mennesker, som tilværelsen har kørt ud på et sidespor. Utilpassede mennesker, der har mistet overblikket og er nemme at opgive.

I JAN SONNERGAARD ER IKKE DØD er tid og sted ophævet, og virkelige og fiktive hændelser og personer blandes. Vi møder en række mennesker, der på den ene eller anden måde, er berørt af Sonnergaard; af tabet af ham, af hans forfatterskab eller af ham som menneske og person.

Vi følger nogle skuespilleres opsætning af Sonnergaards sidste og ufuldstændige skuespil "NarkoMan", og sideløbende kører politiarbejdet med opklaringen på de mord, den stærkt fiktive Erich Erichsen påstår at have begået på fire kulturpersonligheder, der har givet Sonnergaard dårlige anmeldelser. Drabene er Erichsens fødselsdagsgave til Jan.

Netop fejringen af Sonnergaards fødselsdag er åbningen på stykket. Den finder sted på Floss Bar i det indre København, der var Sonnergaards yndlingssted...

MEDVIRKENDE: Morten Suurballe, Josephine Park, Laura Kvist Poulsen, Anne Vester Høyer, Mads Riisom, Claus Flygare, Helle Dolleris **INSTRUKTION:** Nicolei Faber og Sargun Oshana **SCENOGRAFI:** Maja Ravn **LYDDESIGN:** Ditlev Brinth

"Dette er en sand historie, som bygger på en lang række antagelser. Alle personerne er virkelige, med visse undtagelser, og hændelserne er næsten ikke fiktive" (Fra titelbladet i manuskriptet til "Jan Sonnergaard er ikke død")

PRAKTISK INFO:

TID: 7.- 30.november 2019, man-fre kl. 20.00, lør. kl. 16.00

VARIGHED: 1 time og 20 minutter

STED: Edison, lille scene ("Siloen"), Edisonsvej 10, Frederiksberg C

BILLETPRIS: 75 – 135 kr. for studerende og undervisere

BILLETBESTILLING: Bestil billet på teatrenes fællesportal for skoler, [Brug teatret i undervisningen](#) eller ring til Billetbillet på telefon 70 27 22 72 (mandag – fredag kl. 14.00 – 18.00)

INTRODUKTION FOR SKOLEKLASSER: Tirsdage og onsdage er gratis introduktion for skoleklasser før forestillingen. Introduktionen finder sted i foyeren kl.19.15 – 19.35

FOR YDERLIGERE INFORMATION: Tine Selmer Bertelsen: tine@mammutteatret.dk /tel. 2615 6051

JAN SONNERGAARD ER IKKE DØD gennemføres med støtte fra Statens Kunstfond og Knud Højgaards Fond.

JAN SONNERGAARD

Forfatteren JAN SONNERGAARD (f.1963) debuterede i 1997 med novellesamlingen RADIATOR og fik med denne et stort gennembrud og øjeblikkelig succes hos både hos læsere og anmeldere. Sonnergaard repræsenterede ny stemme, som var i opposition til den finere litteratur, og han blev hurtigt udnævnt som spydspids for en ny rå 90'er realisme.

Anekdoten fortæller, at daværende rektor på Forfatterskolen, skal have sagt, at man kunne give bøger mange titler, men man kunne ikke kalde en bog RADIATOR. Så det gjorde Jan Sonnergaard.

Sonnergaard beskæftigede sig i sin litteratur med mennesker, der var på kanten af samfundet, marginaliserede og som ikke kunne finde ud af livet.

Sonnergaard betegnede selv sin stil som "realsurrealisme", og centralt i hans forfatterskab står samfundskritikken og et særligt skarpt blik for de udstødte og fremmedgjorte.

Jan Sonnergaard døde uventet af et hjerteslag i Beograd i 2016 i en alt for tidlig alder, kun 52 år gammel.

Læs mere om Jan Sonnergaard og se videointerview med ham på [forfatterweb](#) (bibliotek og undervisning)

BIBLIOGRAFI

RADIATOR (noveller) (1997)

SIDSTE SØNDAG I OKTOBER (noveller) (2000)

JEG ER STADIG BANGE FOR CASPER MICHAEL PETERSEN (noveller) (2003)

LIV OG DØD PÅ CAFÈ OLFERT FISCHER (drama) (2006)

OM ATOMBOMBENS BETYDNING FOR VILHELM FUNKS UNGDOM (roman) (2009)

GAMLE HISTORIER, 1990-2008 (noveller) (2009)

OTTE OPBYGGELIGE FORTÆLLINGER OM KÆRLIGHED OG MAD OG FREMMEDE BYER (noveller) (2013)

FRYSENDE VÅDE VEJBANER (roman) (2015)

Der indgår referencer til alle ovenstående bøger i forestillingen JAN SONNERGAARD ER IKKE DØD

Dramatiker CLAUS FLYGARE om Jan Sonnergaard og om stykket

Dramatiker, skuespiller og medleder af Mammutteatret var ven af Jan Sonnergaard.

Claus Flygare har skrevet manuskriptet til JAN SONNERGAARD ER IKKE DØD, og fortæller om baggrunden for stykket.

Jan Sonnergaard døde for 3 år siden i Beograd. Det var et stort chok – han var kun 52 år. Jeg har arbejdet sammen med Jan på flere projekter, og jeg lærte for alvor Jan at kende, da han skrev stykket "Liv og Død på Café Olfert Fischer" til Mammutteatret. Stykket indeholdt mange elementer fra hans novellesamling "Radiator", og det blev opført i Kanonhallen i Thomas Bendixens instruktion.

Vores stykke, "Jan Sonnergaard er ikke død", foregår på Café Floss i det indre København, som var Jans favoritsted. Han satte sit voldsomme præg på det sted, blandt andet fordi meget af hans forfatterskab var tilbageskuende på 80'erne på Floss og fordi en del af Jans fiktive karakterer i hans noveller, var inspireret af mennesker, der kom på Floss.

Da Jan døde, fik vi i Mammut idéen til at lave et stykke om ham. Det var en intuitiv fornemmelse, noget der kan opstå, når nogen, der er tæt på én, pludselig forsvinder og man føler et vældigt tab. Men samtidig føler, at man kan bløde lidt op på smerten over tabet, hvis man skriver om det menneske.

Når jeg bliver spurgt, hvorfor jeg kunne finde på at skrive et stykke om Jan, forklarer jeg, at det er fordi, jeg vil holde Jan tilstede i folks bevidsthed lidt længere – så vi ikke går og glemmer ham.

Begyndelsen på at skrive dette stykke skete sammen med forfatterne Kaspar Colling Nielsen og Jonas T. Bengtson, som begge kendte Jan indgående. Vores udgangspunkt var, at vi ville ophæve tid og sted. Og så leger vi, at Jan holder fødselsdag på Floss. Jan elskede at holde fødselsdag – nogle gange afslørede jeg ham i at holde fødselsdag flere gange om året. Så skrev han rundt og inviterede folk til at komme, og skrev i invitationen: "Husk gaver (ikke bøger)".

Noget at Jans brændstof til overhovedet af skrive var *hævn* – det var hans motor. Han havde en frygtelig barndom med vold i hjemmet. Senere oplevede han uretfærdighed fra lektorerne og professorerne på universitet, hvor han læste litteraturvidenskab og filosofi. Her blev der hældt mindst 20 liter hævnstof på motoren. Så *hævn* er et gennemgående tema i "Jan Sonnergaard er ikke død". Derfor har vi også valgt undertitlen "Et forsvindingsnummer om litteratur og hævn" til stykket.

Konceptuerende instruktør NICOLEI FABER stykket

Instruktør NICOLEI FABER har lagt konceptet for opsætningen af stykket. Han siger:

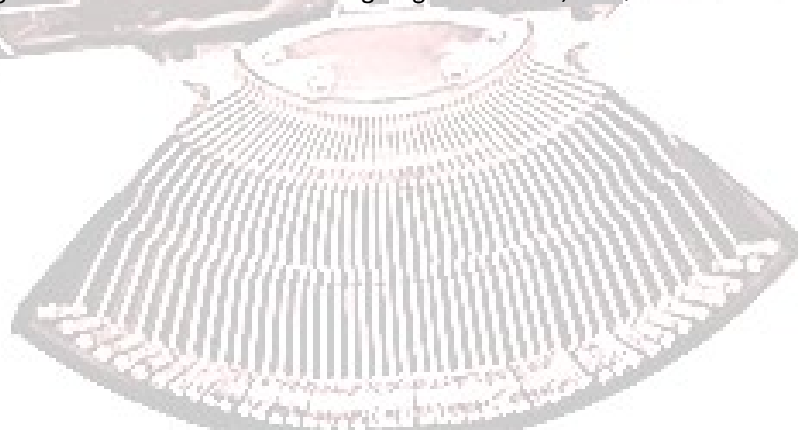
Det er smukt og menneskeligt at insistere på, at nogen, der ikke længere er her, ikke er døde.

Jeg ser Claus stykke som *en digter prøver at vække en anden digter til live ved at gendigte hans digte.*

Med Jan Sonnergaard er der tale om et menneske, der gjorde stort *indtryk* på de mennesker, han mødte, både som person og som kunstner. Og Sonnergaard efterlod sig en masse *aftryk*. Aftryk fra mennesket Jan Sonnergaard, af steder og værker, som vi går på opdagelse i i stykket. Stykket har et kaotisk udtryk, hvor lagene co-eksisterer side om side.

Man kan også opleve forestillingen som et billede på den sorgproces, man går igennem, når man mister en nærtstående. Så kan det, man efterlades med, føles som et stort rod, man prøver at få hoved og hale i – for forhåbentlig til slut at blive klogere og acceptere tabet – og til sidst lade den mistede flyve videre...

På den måde er stykket også en almen historie om at forlige sig med de tab, vi møder i livet.

TIL JAN SONNERGAARD

Når den forfærdelige
halve cirkel beordrer
hjertet løst og standser
tankerne hos en der
er født med samme
øjne som dig og den
og du efterlades med
kun rædslen for dette
ene øjeblik hvor kroppen
skriger og slipper sit lys.

Havde du måske indtaget
et andet måltid dagen
før, havde du valgt at
sove og ikke holde dig
vågen, havde du holdt
dig vågen og ikke sovet
havde dit hjerte måske
kunnet holde til stormen
men du var dine sanser
uden angst for eftertanken.

Du var dine venners
hædersmand, dine
læses generøse mester
og dine kæresters
levemand, det giver
ingen mening at tegne
en hel cirkel for et
i radius halvt levet liv
intet rimer, intet svarer
det er Søde Jan der er død.

Digter og ven **Nicolaj Stochholm** (fra digtsamlingen "Udenfor pesthospitalet", Gyldendal 2018)

FIGURERNE I STYKKET

I stykket møder vi 6 figurer, der alle på en eller anden måde er berørt af Jan Sonnergaard og af hans værker. Stykket åbner med, at der skal holdes fødselsdagsfest for Jan på Floss. Men Jan dukker ikke op. Den mystiske person Erich Erichsen ankommer, og fortæller at han som en fødselsdagsgave til Jan har myrdet fire kulturpersonligheder, som har givet Jan dårlige anmeldelser.

Herefter følger stykket 2 spor: Opklaringsarbejdet for to kriminalbetjente på de påståede mord og arbejdet med en teateropsætning af et stykke om Jan Sonnergaard.

I stykket møder vi:

Erich Erichsen (spilles af Morten Suurballe): En mystisk person, der kan være mange personer, fiktive og virkelige. Han er en sær blanding af mange karakterer fra Sonnergaards bøger og nogle gange er han også Jan Sonnergaard selv.

Anne Marie Bygholm (spilles af Josephine Park): En kriminalassistent, der arbejder på opklaring af de påståede mord. I takt med arbejdet bliver hun mere optaget af Jan Sonnergaard og hans bøger end at opklare de påståede mord.

Hanne Lund (spilles af Laura Kvist Poulsen): Kriminalassistent og kollega til Anne Marie. Forstår ikke Anne Maries tiltagende interesse for Sonnergaard og hans værker.

Instruktøren Leif (spilles af Claus Flygare): Arbejder med to skuespillere på opsætning af stykket *NarkoMan**, et ufuldstændigt stykke af Jan Sonnergaard.

Skuespillerinden Sonya (spillet af Anne Vester Høyer): Arbejder med prøver på teaterstykket *NarkoMan* og spiller flere forskellige roller i det.

Skuespilleren Sebastian (spilles af Mads Riisom): Arbejder med prøver på teaterstykket *NarkoMan* og spiller flere forskellige roller i det.

Nellie fra Gyldendal (spilles af Helle Dolleris): Jan Sonnergaards forlagsredaktør

*"NarkoMan - den berusede hævner" var titlen på et stykke dramatik, Jan Sonnergaard arbejdede på, da han døde i 2016 i Beograd.

MAMMUTTEATRET

Mammutteatret havde premiere på sin første forestilling den 1. december 1983 på Bertolt Brechts BAAL, der blev opført i Husets Teater (der dengang lå i Huset i Magstræde). Siden er det blevet til en lang række bemærkelsesværdige forestillinger, der mestendels har bestået af tysk, russisk og i de seneste år udelukkende ny dansk dramatik. Mammutteatret har i årenes løb været affyringsrampe for mange af de talenter, der senere har domineret dansk teater både som instruktører og skuespillere. Teatret har fortsat denne udvikling og er i dag både et samlingssted for unge, sprudlende talenter - og for mere erfarne teaterfolk. Tidligere sæsoners opførelser tæller bl.a. *Fobiskolen*, *PPP*, *Liv og Død på Café Olfert Fischer*, *Grace Was Here* og *Festen*. Mammutteatret har ingen fast scene, men opfører sine forestillinger på forskellige københavnske scener valgt ud fra, hvad der egner sig bedst til den enkelte forestilling. Teatrets kunstneriske ledelse udgøres af skuespiller Tina Gylling Mortensen, skuespiller og dramatiker Nicolas Bro og dramatiker, skuespiller og instruktør Claus Flygare.

LYT TIL PODCAST om JAN SONNERGAARD

Der produceres en podcast om Jan Sonnergaard, hvor venner af Jan fortæller anekdoter og erindringer om Jan, og hvor dramatiker Claus Flygare fortæller om arbejdet med *Jan Sonnergaard er ikke død*.

Podcasten kan fra den 11. november høres på www.bettynansen.dk

www.mammutteatret.dk
www.bettynansen.dk

www.facebook.com/mammutteatret
www.facebook.com/bettynansenteatret